Ankenævnet for Forsikring

907/13

Den 21. januar 2013 blev i sag nr. 82.724:

xxxxxxxxx xxxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Tjenestemændenes Forsikring
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har tegnet villaforsikring med retshjælpsdækning i Tjenestemændenes Forsikring. Hun klager ved sin advokat over, at selskabet har anset tre tvister, som klageren er involveret i, som én forsikringsbegivenhed.

Det fremgår af sagen, at klageren som bygherre i april 2010 via entreprenørfirmaet B. indgik en fagentrepriseaftale med det rådgivende ingeniørfirma C. om opførelse af et hus på klagerens grund. Aftalen var udarbejdet således, at entreprenørfirmaet B. i alle tilfælde efter klagerens opfattelse som hovedentreprenør skulle påtage sig al projektering, byggestyring, tilsyn og materialeleverancer samt koordinere en række fagentrepriser, der skulle udarbejdes af forskellige af entreprenørfirmaet B. udpegede fagentreprenører herunder ingeniørfirmaet C. Der blev uafhængigt af entrepriseaftalen og sideløbende med byggeprocessen af ingeniørfirmaet F. foranstaltet parameterundersøgelser og udarbejdet geotekniske rapporter til brug for fundering af huset.

Efter afleveringen blev der ifølge klageren konstateret en række mangler ved byggeriet. På den baggrund anmodede klageren ved sin advokat den 12/3 2012 selskabet om forhåndstilsagn til retshjælpsdækning. Klageren anmodede om tre gange retshjælp med henvisning til, at både B., C. og F. kan have handlet ansvarspådragende. Selskabet gav klageren forhåndstilsagn, men afviste kravet om at yde tre gange retshjælp under hen-

visning til, at der kun foreligger én forsikringsbegivenhed, idet tvisterne har samme retlige oprindelse, og at et eventuelt erstatningskrav kan støttes på væsentlige samme faktiske kendsgerninger. Klageren har ved byretten indledt syn- og skønssag mod B. og C.

I brev af den 12/3 2012 til selskabet anførte klagerens advokat bl.a.:

> "På vegne min ovennævnte klient [klageren] retter jeg herved henvendelse til Dem i anledning af en større mangelsproblemstilling på min klients ejendom ...
>
> I henhold til en entreprisekontrakt fra april 2010, der vedlægges i kopi til orientering incl. underbilag, er via [B], ... etableret fagentreprenørkontrakt med [C], Rådgivende Ingeniørfirma, ...
>
> Af materialet ses at fremgå (særligt [B's] brev af 26. april 2010) at [B] i realiteten optræder som hovedentreprenør - eller i hvert fald medansvarlig i relation til kvalitet/indflytningsgaranti med mere - og manglerne ses primært at vedrøre det selskab, som delvist er anført som fagentreprenør, delvist er anført som hovedentreprenør [C] ved ...
>
> Der har været afholdt 1 års mangelsgennemgang og en af bygherren antaget rådgiver - [M] - har udarbejdet en rapport, hvor røde skraveringer er supplerende mangelsforhold i relation til tidligere gentagne mangelsgennemgange af ejendommen.
>
> Kopi af rapporten incl. '1 års gennemgang/nye billeder af fejl og mangler' dateret den 1. december 2011 vedlægges til Deres orientering.
>
> En forudgående mangelsgennemgang pr. 14. januar 2011 genfindes i rapport fra [M], der ligeledes vedlægges til orientering.
>
> Der har undervejs i forløbet været tale om forsinkelser/dagbodskrav/mangelsafhjælpningskrav, og der er fortsat et betydeligt krav på mangelsafhjælpning og der er efter det ovennævnte materiale er udarbejdet fremkommet supplerende indsigelser, nemlig vedrørende gulv (fuger slipper) og pudsning på ikke tjenligt undervægsmateriale, hvilket sidste problem formentlig er gældende flere/mange steder i ejendommen.
>
> Der er tale om et betydeligt mangelsbillede og et økonomisk problem, der incl. dagbodskrav/forsinkelser forventes at løbe op i flere/mange hundredetusinde kroner.
>
> Med de berørte ovennævnte parter har der været indkaldt til et møde her på kontoret til mulig afklaring af i hvilket omfang de pågældende ville acceptere yderligere mangelsafhjælpning, selvom en klar tvist herom har foreligget i realiteten allerede inden jeg kontaktes i sagen medio januar d.å.
>
> Mødet afholdtes den 21. februar 2012 og brev fremsendtes til de to deltagende parter den 24. samme måned og kopi af fremsendelsesbrevet og det heri anførte notat vedlægges til Deres orientering.
>
> De i notatet nævnte geotekniske rapporter er efterfølgende fremskaffet fra [F] og kopi af rapporterne vedlægges supplerende til Deres orientering.

3. 82.724

På nuværende tidspunkt er alene fremkommet et svar fra [C] ved ..., repræsenteret af advokat ..., ... ved brev af 27. februar 2012, der ligeledes vedlægges i kopi.

Kopi af mit svarbrev af d.d. til denne vedlægges supplerende.

Som det ses af entreprisegrundlaget henvises der til punkt 5.1.1. til bestemmelserne i AB92, som må opfattes som en egentlig vedtagelse af AB92, idet jeg til orientering ligeledes vedlægger de til bygherren ligeledes udleverede 'almindelige betingelser for arbejde og leverance i bygge- og anlægsvirksomhed'.

Under henvisning til § 45 heri er min klients ønske, at der umiddelbart udmeldes syn og skøn med henblik på en objektiv afklaring af mangelsbilledet, og parallelt hermed vil blive overvejet anlæggelse af en egentlig voldgiftssag, hvor påstanden vil blive reguleret i overensstemmelse med resultatet af den kommende skønsforretning.

Idet jeg vedlægger kopi af årsopgørelse for 2010 for min klient med oplysning om at denne har 3 hjemmeboende børn under 18 år skal jeg anmode om, at De tager stilling til min klients ønske om retshjælpsdækning i sagen."

Selskabet anførte i mail af den 26/3 2012 til klagerens advokat heroverfor bl.a.:

"Vi har modtaget din skrivelse af den 12. marts 2012 med bilag, hvor du på vegne af vores kunde, [klageren], anmoder om retshjælpsdækning til indledningsvis, at afholde skønsforretning i forbindelse med anlæggelse af voldgiftssag mod [B] og [C], vedrørende mangler ved arbejde udført på vores kundes ejendom, beliggende ...

Efter gennemgang af det fremsendte materiale skal vi meddele, at vi indledningsvis kan bekræfte retshjælpsdækning til - og med - afholdelsen af den påtænkte skønsforretning. Tilsagnet afgives i overensstemmelse med vedhæftede betingelser for retshjælpsforsikringen.
...
Fordelingen af sagens omkostninger skal i alle tilfælde godkendes af os, eller afgøres af retten, før der bliver indgået en bindende aftale. Vi henviser i forbindelse hermed for god ordens skyld til retshjælpsbetingelsernes § 5, stk. 6.
...
Forsikringssummen udgør kr. 125.000,00, og vi beregner ikke selvrisiko da vores kunde opfylder de økonomiske betingelser for fri proces."

Klagerens advokat anførte i brev af den 30/3 2012 til selskabet heroverfor bl.a.:

"Under henvisning til Deres fremsendte principielle accept af retshjælpsdækning i relation til gennemførelse af syn og skøn er der behov for en præcisering af de omkostningsmæssige konsekvenser ved iværksættelse heraf.

Det giver på nuværende tidspunkt ingen mening at henvise til de 'almindelige takster' for retshjælpsafregning, idet der ikke kendes en beløbsmæssig afhjælpningsomkostning - eller kan skønnes en sådan - på nuværende tidspunkt, ligesom - og væsentligst - at der reelt er tale om 3 modparter, der hver for sig har eller kan have et vidt forskelligt ansvarsgrundlag.

Det vil ikke være acceptabelt for mig at gennemføre sagen i forbindelse med retshjælpsdækning, hvis De som forsikringsselskab opfatter de foreliggende - og forestående - aktiviteter som én sag.

Hertil er sagen alt for tidsmæssig kompliceret, idet jeg henleder opmærksomheden på, at der ikke har været en overordnet rådgivning af min klient i forbindelse med aftaleindgåelse, at [F] over flere gange har ændret egne erklæringer undervejs i byggeforløbet og idet hovedentreprenør [B] og fagentreprenør [C] helt eller delvist har anvendt underentreprenører."

Selskabet anførte i mail af den 11/4 2012 heroverfor til klagerens advokat bl.a.:

"Hernæst skal vi bemærke, at det er vores umiddelbare opfattelse, at der alene er tale om en sag - eller rettere en forsikringsbegivenhed - og vi skal i forbindelse hermed venligst tillade os, at henlede opmærksomheden til 'Retshjælpsforsikringen' af Michael S. Wiisbye, side 355 - 366, der netop omhandler spørgsmålet omkring en eller flere forsikringsbegivenheder."

I mail af den 27/4 2012 uddybede selskabet sin stillingtagen. I mailen hed det bl.a.:

"I relation til den konkrete sag finder vi følgende for særlig væsentligt,

- at manglerne ved ejendommen har fælles oprindelse, den oprindelige entreprise vedrørende ejendommen.

- at manglerne - efter vores opfattelse - kan behandles under én og samme sag / indledningsvis samme skønsforretning,

- at manglerne (påstandene) udspringer af samme faktiske kendsgerninger.

Til støtte for vores synspunkt, vedhæfter vi kopi af ankenævnskendelse 62.763, hvilken vi finder har en tilsvarende/paralleliserende problemstilling."

Klagerens advokat bemærkede i brev af den 2/5 2012 til selskabet heroverfor bl.a.:

"Jeg henviser til de hidtidige synspunkter og særligt, at min klient som et minimum mener, at det bør accepteres, at der er tale om 2 selvstændige retshjælpsudløsende situationer.

Der er intet i de udvekslede afgørelser, der taler imod dette synspunkt på nogen nævneværdig eller afgørende måde, og jeg hæfter mig særligt ved, at der ikke er nogen som helst sammenhæng mellem beregningsfejl hos [C] vedrørende stabilitet/afstivninger samt udførelse af det denne entreprenør påhvilende arbejde med de allerede dokumenterbare problematiske forhold vedrørende funderingen, som fra [F's] side som bekendt har været ændret/tilrettet over 3 gange i den indledende byggeproces.

Det erindres i øvrigt, at det er en 'bygherreleverance' at sørge for geotekniske forhold er på plads inden entreprisearbejdet kan gennemføres, og også dette taler for - med de to helt forskellige kontraktmæssige forhold i relation til geoteknikundersøgelsen og de entreprisemæssige forhold - at der ikke er tale om den samme forsikringsbegivenhed.

På min klients vegne skal jeg foreslå, at der ikke fra kvalitetsafdelingen træffes afgørelse i sagen før end en repræsentant fra kvalitetsafdelingen/forsikringsselskabet har beset ejendommen, som den ser ud på nuværende tidspunkt.

Der er tale om en kostbar, velbeliggende helt ny ejendom, som forsikringstageren er efterladt med en bred vifte af mangelsforhold omkring, og også ud fra mere kulanceprægede overve-

jelser bør det derfor overvejes, om forsikringstageren ikke skulle hjælpes i den konkrete situation, også vedrørende retshjælpsomkostninger i stedet for at forsikringstageren - som selskabets stilling til retshjælpsdækning som konsekvens har på nuværende tidspunkt - har en endnu større risiko for at lide økonomisk skade ved, at der kun accepteres én retshjælpsdækning.

Forsikringstageren har, som skadesbilledet ser ud, intet valg til f.eks. at beslutte sig for kun at rejse krav mod entreprenørerne (hovedentreprenør og underentreprenør) og lade [F] stå tilbage som en mulig efterfølgende modpart.

Der er allerede fremført indsigelser fra hovedentreprenørs/underentreprenørs side overfor muligheden for/risikoen for at de geotekniske forhold har betydning for det umiddelbare skadesbillede.

Således må jeg fortsat fastholde ønsket om, at der accepteres at foreligge minimum 2 retshjælpsudløsende situationer."

Selskabet fastholdt sin afgørelse, og klageren indbragte derefter sagen for nævnet. Af klageskemaet dateret den 20/6 2012 fremgår bl.a.:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges.

Ved entreprisekontrakt fra april 2010 indgik klager, som bygherre, en aftale med hhv. [B], som hovedentreprenør, og [C], som fagentreprenør, en aftale om opførelse af et hus (bilag ...). Ved 1-års gennemgang af ejendommen blev der konstateret en lang række mangler, (bilag ...) om hvilke der nu er opstået en tvist. Der blev i den forbindelse afholdt et møde på mit kontor den 21. februar 2012, og jeg vedlægger i den forbindelse som bilag ... min skrivelse af 24. februar 2012 bilagt mødenotat, samt [C's] svar derpå af 27. februar 2012. [B] har ikke svaret. Som det fremgår af mødereferatet, blev der på mødet stillet spørgsmålstegn ved, om de af [F] udarbejdede funderingsrapporter var korrekte, idet en del af manglerne består i revnedannelser ved ejendommens sokkel. Rapporterne fremlægges som bilag ..., og det fremgår heraf, at [F] har ændret deres beregninger flere gange.
I forlængelse heraf blev der ansøgt om forhåndstilsagn til retshjælpsdækning til isoleret bevisoptagelse i form af syn & skøn med henblik på en objektiv afklaring af mangelsbilledet samt til brug for en overvejelse om anlæg af retssag mod de to entreprenører, bilag ... Forsikringsselskabet gav tilsagn til syn & skønsforretningen den 26. marts 2012, bilag ... Ved skrivelse af 30. marts 2012, bilag ..., anmodes forsikringsselskabet om tilsagn til, at sagen betragtes som flere forsikringsbegivenheder, idet der reelt er tale om 3 modparter, med 3 forskellige ansvarsgrundlag; [B], [C] og [F]. Dette blev afvist af forsikringsselskabet den 11. april 2012, bilag ..., og fastholdt den 27. april 2012, bilag ... På den baggrund blev sagen indbragt for forsikringsselskabets Kvalitetsafdeling den 2. maj 2012, bilag ... Kvalitetsafdelingen fastholdt ved skrivelse af 23. maj 2012 bilag ... at der alene kunne ydes retshjælpsdækning til en forsikringsbegivenhed.
I mellemtiden er der opnået enighed om et skønstema, som vedlægges som bilag ..., hvoraf det tydeligt fremgår, at der er tale om et meget komplekst tema som indeholder spørgsmål om mangler af såvel arkitektonisk, håndværksmæssig og funderingsmæssig karakter.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
Forsikringsselskabet tilpligtes at meddele retshjælpsdækning til principalt 3, subsidiært 2 forsikringsbegivenheder.

Til støtte derfor henvises til de i bilagene fremsatte bemærkninger, idet jeg samtidig skal henlede opmærksomheden på, Ankenævnets tidligere afgørelser: 34.800 og 16.739, hvor Ankenævnet gav klager medhold i, at der var tale om flere forsikringsbegivenheder. Derudover gøres det gældende, at der er tale om en sag, som vedrører dels spørgsmålet om [F] har angivet korrekte beregninger i relation til funderingen, dels spørgsmålet om ejendommens arkitektoniske udformning i sig selv er mangelfuld, og dels spørgsmålet om det håndværksmæssigt udførte arbejde på ejendommen er udført mangelfuldt. Der er således 3 forskellige ansvarsgrundlag, og reelt en risiko for 3 forskellige sager, mod de 3 modparter. På den baggrund er det min overbevisning, at der er tale om 3 forsikringsbegivenheder."

Selskabet har i brev af den 18/7 2012 heroverfor bl.a. anført:

"**Vores bemærkning og konklusion til sagen**
forbindelse med at vores kunde ønskede at opføre en ejendom, indgik vores kunde via [B] en fagentreprenørkontrakt med rådgivende ingeniørfirma [C]. [C] påtog sig ved denne fagentreprisekontrakt, at udføre arbejde på den husmodel ('Zerohuset Buen') som vores kunde ønskede opførelse af på sin grund, matr. ...

[C] var en blandt flere entreprenører på byggeriet, og [B] blev betragtet som egentlig hovedentreprenør / koordinator af underleverandørerne.

Grundet konstaterede mangler ved det udførte arbejde i forbindelse med opførelse af ejendommen, anmodede vores kunde ved advokat om forhåndstilsagn til retshjælp til en isoleret bevisoptagelse, og hvilket vi har givet forhåndstilsagn til retshjælp til.

Vores kundes advokat er dog af den opfattelse, at der er tale om 3 forsikringsbegivenheder alternativt 2 forsikringsbegivenheder, hvorfor denne mener, at vores kunde er berettiget til 3 gange retshjælp subsidiært 2 gange retshjælp i forbindelse med den isolerede bevisoptagelse.

<u>Fælles retlig oprindelse</u>
Følgende fremgår af forsikringsbetingelsernes § 8 stk. 6:

> *En tvist, hvor flere, der er sikret ved samme police, står på samme side, betragtes som én forsikringsbegivenhed. Det samme gælder en tvist mellem sikrede og flere modparter, hvis påstande støttes på væsentligt samme faktiske kendsgerninger.*

Et eventuelt erstatningskrav mod [B], [C] og [F] udspringer af opførelsen af vores kundes ejendom og bistand i forbindelse hermed. Samtidig er det vores opfattelse, at den isolerede bevisoptagelse med de forskellige mangler og i relation til de forskellige modparter alle vil kunne inddrages under ét og samme syn og skøn, hvilket også synes at være det skete, idet der i klagen skrives, at 'der i mellemtiden er opnået enighed om et skønstema'.

Det er således ikke nødvendigt at afholde flere separate syn og skøn trods forskellige mangler.

Jeg skal for god ordens skyld anmode om at få fremsendt skønstemaet - bilag ...

Vi finder dermed, at tvisten vedrører samme forsikringsbegivenhed, herunder at tvisten/tvisterne har samme retlige oprindelse og at et eventuelt erstatningskrav kan støttes på

væsentlige samme faktiske kendsgerninger, - entreprisen vedrørende ejendommen, opførelse af ejendommen og bistanden i forbindelse hermed.

Vi fastholder derfor, at der i relation til den isolerede bevisoptagelse i nærværende sag kun er tale om én forsikringsbegivenhed.

Jeg vedlægger til støtte for vores afgørelse ankenævnskendelserne 56.211, 62.763, 66.061 og 80.195 samt kopi af side 355-365 Wiisbye 'Retshjælpsforsikringen'.

Vi har oplyst vores kundes advokat, at vi venligst skal anmode om, at få fremsendt syn- og skønsrapporten, når denne foreligger, idet vi så vil foretage en fornyet vurdering af sagen. Det skal således bemærkes, at der kun er taget stilling til forhåndstilsagn til retshjælp til den isolerede bevisoptagelse og ikke til en eller flere eventuelle efterfølgende retssager, idet vi ønsker at gennemgå syn- og skønsrapporten for en vurdering af om tilsagn til eventuel retssag/eventuelle retssager kan gives."

Supplerende har selskabet i brev af den 27/7 2012 til nævnet bl.a. anført:

"Med henvisning til Ankenævnets brev af 19. juli 2012 vedlagt skønstema, kan jeg oplyse, at gennemgangen af skønstemaet ikke giver anledning til ændring af vores afgørelse i sagen.

Hertil skal bemærkes, at skønstemaet ej heller lægger op til afholdelse af flere separate syn og skøn i forbindelse med manglerne ved huset."

Klagerens advokat har i brev af den 9/8 2012 til nævnet heroverfor bl.a. bemærket:

"Det er væsentligt at fremhæve, at der er tale om en sag med ikke blot flere forskellige modparter, men tillige flere forskellige modparter med forskelligt ansvarsgrundlag.

Det er således væsentligt i forbindelse med såvel udarbejdelsen af syns- og skønstemaet, men tillige under selve skønsforretningen og ved udformningen af supplerende spørgsmål til skønsmanden løbende såvel som efterfølgende, at der tages højde for disse forskellige ansvarsgrundlag, og at spørgsmålene udformes under hensyntagen hertil.

Jeg skal derfor fastholde, at der er tale om 3 minimum 2 forskellige forsikringsbegivenheder henset til forskellen i de involveredes ansvarsgrundlag."

Selskabet har i brev af den 17/9 2012 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"Jeg skal som bemærkning til advokat ... henvise til ankenævnsafgørelsen 62.763 vedlagt min skrivelse af 18. juli 2012, hvor der også var forskellige ansvarsgrundlag, men hvor Ankenævnet fandt, at der er tale om én forsikringsbegivenhed."

Klagerens advokat har i brev af den 11/10 2012 til nævnet heroverfor bl.a. bemærket:

"Som det fremgår heraf, er skønsmandens opfattelse, at ca. halvdelen af skønstemaet skal besvares af en rådgivende ingeniør med speciale i blandt andet statik.

Dette støtter efter min opfattelse vores argumentation om, at der er tale om flere forsikringsbegivenheder, idet manglerne ved ejendommen er af så forskelligartet karakter og dermed er underlagt forskellige ansvarsgrundlag."

Selskabet har i brev af den 16/10 2012 til nævnet til dette bl.a. bemærket:

> "Advokat ... anfører, at behovet for at halvdelen af skønstemaet besvares af en medskønsmand, herunder en rådgivende ingeniør med speciale i blandt andet statistik, understøtter, at der er tale om flere forsikringsbegivenheder.
>
> Det er ikke vores opfattelse, at udmelding af en medskønsmand ændre på, at der kun er tale om en forsikringsbegivenhed.
>
> Tvisten/tvisterne udspringer af opførelsen af vores kundes ejendom og bistand i forbindelse hermed, og den isolerede bevisoptagelse med de forskellige mangler og i relation til de forskellige modparter vil alle kunne inddrages under ét og samme syn og skøn.
>
> Hvorvidt der er en eller flere skønsmænd, som hver skal besvare en del af skønstemaet, finder vi ikke ændre på, at tvisten/tvisterne har samme retlige oprindelse og kan støttes på væsentlige samme faktiske kendsgerninger.
>
> Vi fastholder derfor fortsat, at der i relation til den isolerede bevisoptagelse i nærværende sag kun er tale om en forsikringsbegivenhed."

Der blev den 21/2 2012 afholdt møde mellem klagerens advokat og repræsentanter fra [B] og [C]. Af mødenotat af den 24/2 2012 udarbejdet af klagerens advokat fremgår bl.a.:

> "Under henvisning til møde afholdt her på kontoret den 21. ds. skal jeg på nuværende tidspunkt indskrænke mig til at konstatere følgende:
>
> at den samlede mangelsproblematik drøftedes på baggrund af notat udarbejdet efter 1 års gennemgang den 1. december 2011, og det hertil hørende billedmateriale.
>
> Ønsket med mødet var fra bygherren [klagerens] side at der kunne skabes en sikkerhed for at mangelsafhjælpning nu vil finde sted dækkende det, der er anført i mangelsgennemgangsnotatet, og mangler ved gulv og én eller flere vægge, hvor det er blevet konstateret, at der er foretaget pudsning på 'flamingo'.
>
> Fagentreprenøren udtrykte delvis accept heraf, men på flere afgørende punkter kunne fagentreprenøren ikke tiltræde bygherrens krav om en hurtig afhjælpning uden omkostninger for bygherren.
>
> Fagentreprenøren henviste til dels problemer med en eller flere af de håndværkere, der har bistået fagentreprenøren i forbindelse med udførelsen af arbejdet, dels at fagentreprenøren ikke var sikker på at den endelige erklæring fra [F] om funderingsforhold var korrekt.
>
> Sidstnævnte medfører, at undertegnede som bygherrens advokat indhenter et fuldt erklæringsmateriale fra [F] med henblik på en nærmere drøftelse og afklaring.
>
> Bortset fra de mangler, der kunne have noget at gøre med de tilbagevendende revnedannelse var fagentreprenøren ikke klar i stillingtagen til om og i givet fald i hvilket omfang den pågældende ville påtage sig at afhjælpe manglerne og hvornår dette kunne ske.

[B's] repræsentanter anførte at kunne være klar med udbedring af revner indenfor ca. 4 uger og bekræftede at ville lave dette arbejde.

Der var dog enighed om at afvente oplysningerne fra [F].

På bygherrens vegne fremhævedes, at situationen var helt uacceptabel, idet det måtte konstateres, at ejendommen ikke havde været klar til indflytning umiddelbart før julen 2010, at efterfølgende afhjælpningsarbejder har været forsøgt over mange gange - i stort omfang uden held, hvilket efter bygherrens opfattelse beror på, at arbejdet ikke fra starten er lavet håndværksmæssigt korrekt.

Man reparerer på overfladen og sørger ikke for at afhjælpningsarbejderne bliver gennemført 'helt fra bund'.

Bortset fra et klart krav til afhjælpning i overensstemmelse med 1 års gennemgangen og afhjælpning af mangler ved gulv og væg/vægge gør bygherren et økonomisk krav gældende dækkende dagboder eller økonomisk kompensation i øvrigt for de ekstraordinært mange mangler, der blandt andet har medført at bygherren og dennes børn har været nødt til at fraflytte ejendommen i et par uger undervejs i forløbet.

Flere drøftelser og udveksling af synspunkter fandt sted.

Det kunne afslutningsvis konstateres, at fagentreprenøren fastholdt at en accept af udbedring af manglerne i 1 års rapporten ikke kunne tiltrædes, men at endelig besked fra fagentreprenøren ville blive givet i løbet af nogle få dage efter, at fagentreprenøren umiddelbart efter mødet ville besigtige gulv og væg i ejendommen.
[B's] repræsentant fremhævede, at der var stor vilje til at sørge for en ordentlig færdiggørelse af ejendommen, men [B] mente ikke, at de havde et umiddelbart egentlig juridisk ansvar herfor.

Undertegnede henviste på bygherrens vegne til, at entrepriseforholdet var etableret via [B] - på [B's] brevpapir - og med både sikkerheds-/kvalitets- og andre tryghedsgarantier fra [B] i relation til det færdige arbejde.

Undertegnede opfordrede på bygherrens vegne [B] og fagentreprenøren til sammen at finde en acceptabel løsning på mangelsafhjælpningen, hvorefter man måtte etablere en afklarende drøftelse om de udestående økonomiske og kompensationsmæssige/erstatningsmæssige forhold.

Alternativet til en sådan løsning var - hvis afhjælpning ikke kan finde sted som ovenfor anført - at der blev gennemført syn og skøn og i øvrigt blev gået frem efter de normale regler for afklaring af tvister."

Af skønstema udarbejdet af klagerens advokat den 31/5 2012 fremgår bl.a.:

"Skønsmanden bedes besigtige ejendommen beliggende ..., og efter bedste evne og overbevisning - og efter foretagelse af de undersøgelser, som skønsmanden måtte skønne nødvendige for besvarelsen af nærværende skønstema - besvare følgende spørgsmål:

<u>Spørgsmål 1</u>

Skønsmanden bedes oplyse, hvorvidt monteringen af vinduerne såvel indvendigt som udvendigt, herunder afslutninger mv., er foretaget og udført i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard samt de på området gældende normer ?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden beskrive hvilke vinduer der er tale om, og på hvilken måde monteringen ikke er foretaget korrekt.

Spørgsmål 2
Skønsmanden bedes oplyse, hvorvidt monteringen af såvel indvendige som udvendige døre er sket i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard samt de på området gældende normer ?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden beskrive hvilke døre der er tale om, og på hvilken måde monteringen ikke er foretaget korrekt.

Spørgsmål 3
Skønsmanden bedes oplyse, hvorvidt det i forbindelse med gulvlægningen, herunder afstand mellem planker, underlag, afslutninger m.v., udførte arbejde er i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden oplyse, hvor i huset gulvene ikke er lagt korrekt, og på hvilken måde gulvlægningen afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 4
Skønsmanden bedes besigtige de indvendige vægge og oplyse om det på væggene udførte maler- og murerarbejde er i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden oplyse, hvor i huset det udførte maler- og murerarbejdet på væggene ikke er korrekt, og på hvilken måde det afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 5
Skønsmanden bedes besigtige lofterne indvendigt, og oplyse om de er udført i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard, samt efter de på området gældende normer.

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden oplyse, hvor i huset det udførte arbejde med lofterne ikke er korrekt, og på hvilken måde det afviger fra god håndværksmæssig faglig standard, og de på området gældende normer.

Spørgsmål 6
I det omfang skønsmanden ikke allerede har udtalt sig herom, bedes skønsmanden oplyse, hvorvidt det indvendige malerarbejde er udført i overensstemmelse med god håndværksmæssig skik samt de på området gældende normer?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden oplyse, hvor i huset det udførte malerarbejde ikke er korrekt, og på hvilken måde det afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 7

I det omfang skønsmanden ikke allerede har udtalt sig herom, bedes skønsmanden oplyse, hvorvidt det indvendige murerarbejde er udført i overensstemmelse med god håndværksmæssig skik samt de på området gældende normer?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden oplyse, hvor i huset det udførte murerarbejde ikke er korrekt, og på hvilken måde det afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 8
Skønsmanden bedes besigtige Masterbadeværelset, og oplyse, hvorvidt VVS-arbejdet er udført i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard samt de på området gældende normer?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden oplyse, på hvilken måde det udførte VVS- arbejde afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 9
Skønsmanden bedes oplyse, om det ved opførelsen af carporten/garagen udførte arbejde er i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden nærmere beskrive på hvilken måde det udførte arbejde på carporten/garagen afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 10
Skønsmanden bedes oplyse, om terrassen, herunder havetrappen, er udført i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden nærmere beskrive på hvilken måde det udførte arbejde på terrassen afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 11
Skønsmanden bedes besigtige ejendommens udvendige oppudsning og oplyse, om det er udført i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden nærmere beskrive på hvilken måde oppudsningen afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 12
I det omfang skønsmanden ikke allerede har besvaret spørgsmålet, bedes skønsmanden oplyse, hvorvidt det udvendige murerarbejde er udført i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard og normer på området?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden nærmere beskrive på hvilken måde opmurerarbejdet afviger fra god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer.

Spørgsmål 13
Skønsmanden bedes oplyse, om der er revnedannelser i soklen eller andre steder på ejendommen, og i bekræftende fald nærmere beskrive hvor og oplyse om årsagen hertil.

Spørgsmål 14
Skønsmanden bedes gennemgå de af [F] udarbejdede geotekniske rapporter og oplyse, om de af [F] opstillede krav til fundering var tilstrækkelige til opførelsen af ejendommen?

Spørgsmål 15
Skønsmanden bedes oplyse, om ejendommens fundering er udført i overensstemmelse med de af [F's] foretagne opmålinger og anvisninger ?

Spørgsmål 16
Skønsmanden bedes oplyse, hvorvidt den foretagne fundering af ejendommen er udført håndværksmæssig korrekt ?

Spørgsmål 17
Skønsmanden bedes oplyse, hvorvidt den foretagne fundering af ejendommen, kan være årsag til revnedannelserne i ejendommen ? I bekræftende fald bedes skønsmanden beskrive hvilke af revnedannelserne, som kan være forårsaget af den foretagne fundering.

Spørgsmål 18
Skønsmanden bedes oplyse, hvorvidt den foretagne fundering kan medføre andre - eventuelt fremtidige - skader på ejendommen ? I bekræftende fald bedes skønsmanden nærmere beskrive, hvilke fremtidige skader den foretagne fundering kan medføre.

Spørgsmål 19
Skønsmanden bedes oplyse, hvorvidt husets placering og arkitektoniske udformning, herunder vindfølsomhed, kan være årsag til revnedannelserne.

I bekræftende fald bedes skønsmanden oplyse hvilke af revnedannelserne, som er forårsaget af husets placering og arkitektoniske udformning, og nærmere beskrive, hvordan husets placering og arkitektoniske udformning kan medføre de skete revnedannelser.

Spørgsmål 20
Skønsmanden bedes oplyse, om der er statiske påvirkninger af ejendommen, som kan være årsag til revnedannelserne ?

I bekræftende fald bedes skønsmanden oplyse hvilke af revnedannelserne, som er forårsaget af statiske påvirkninger af ejendommen, og nærmere beskrive på hvilken måde de statiske påvirkninger af ejendommen har medført de skete revnedannelser.

Spørgsmål 21
Skønsmanden bedes oplyse, hvorvidt husets placering, arkitektoniske udformning, herunder vindfølsomhed samt eventuelle statiske påvirkninger af ejendommen, kan medføre andre - eventuelt fremtidige - skader på ejendommen ?

I bekræftende fald bedes skønsmanden nærmere beskrive hvilke fremtidige skader, der i så fald vil kunne opstå.

Spørgsmål 22

Skønsmanden bedes beskrive, hvilke afhjælpningsarbejder, som skal udføres for dels at udbedre revnerne i ejendommen, og dels for at sikre, at der ikke opstår fremtidige revner, samt omkostningerne hertil.

Spørgsmål 23
Såfremt spørgsmålene 18 og 21 er besvaret helt eller delvist bekræftende bedes skønsmanden beskrive hvilke afhjælpningsarbejder, som skal udføres for at imødegå de beskrevne fremtidige skader, samt omkostningerne hertil.

Spørgsmål 24
Skønsmanden bedes besigtige ejendommens tag og oplyse om det er opført i overensstemmelse med god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer ?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden nærmere beskrive på hvilke områder, taget ikke er udført korrekt.

Spørgsmål 25
Skønsmanden bedes oplyse, om vandafledningen fra ejendommen sker i overensstemmelse med en god håndværksmæssig faglig standard og de på området gældende normer ?

Såfremt dette ikke er tilfældet, bedes skønsmanden nærmere beskrive på hvilke områder, vandafledningen fra ejendommen ikke er korrekt.

Spørgsmål 26
Såfremt de ovenfor stillede spørgsmål nr. 1-12 og nr. 24-25 er besvaret helt eller delvist benægtende, bedes skønsmanden beskrive, hvilke udbedringsarbejder, som vil skulle udføres, samt omkostningerne hertil.

Spørgsmål 27
Skønsmanden bedes undersøge, om der er kuldebroer i ejendommen ?

I bekræftende fald bedes skønsmanden oplyse hvor, hvad det skyldes og hvilke arbejder, der skal udføres for at udbedre kuldebroerne samt omkostningerne dertil.

Spørgsmål 28
Skønsmanden bedes oplyse, om ejendommen kan kvalificeres som et 'lavenergi hus'.

Såfremt dette besvares bekræftende, bedes skønsmanden oplyse, om der er dele af ejendommes konstruktioner, det værende sig isolering, vinduer, døre eller lignende, som ikke i sig selv er 'lavenergi'.

Såfremt ejendommen ikke er kvalificeret som et 'lavenergi hus' bedes skønsmanden oplyse på hvilke områder, samt hvilke arbejder der vil skulle udføres, for at hele ejendommen kan kvalificeres som 'lavenergi', og omkostningerne hertil."

I vurdering af den 8/10 2012 har den udpegede skønsmand til byretten og sagens parter bl.a. oplyst:

"Som svar på skønsmandens skrivelse af 1. oktober 2012 har jeg ved e-mail af 3. oktober 2012 fra advokat ... modtaget kopi af 3 stk. geotekniske rapporter fra [F] og har ved brev af 5. oktober 2012 fra advokat ... modtaget kopi af statiske beregninger, bygningsoversigtstegnin-

ger samt energiberegninger. Såfremt der ikke er foretaget thermografi- og Blower Door test må det påregnes at en sådan undersøgelse skal foretages for at konstatere mulige kuldebroer ligesom Blower Door test skal foreligge ved et nybyggeris afslutning.

Med henvisning til ovenstående er det skønsmandens opfattelse, efter at have vurderet det fremsendte materiale at spørgsmål 13-28 skal besvares af en rådgivende ingeniør med speciale bl.a. i statik. I forbindelse hermed skal jeg anbefale at der udmeldes en rådgivende ingeniør som medskønsmand således at der kan holdes en samlet skønsforretning. Hvis dette ikke kan nås kunne spørgsmål 1-13 besvares efter den allerede indkaldte skønsforretning den 8. november 2012 som selvstændigt skønstema."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 8. Erstatning og selvrisiko**

...

6. En tvist, hvor flere, der er sikret ved samme police, står på samme side, betragtes som forsikringsbegivenhed. Det samme gælder en tvist mellem sikrede og flere modparter, hvis påstande støttes på væsentligt samme faktiske kendsgerninger."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen er det nævnets opfattelse, at tvisterne mod de tre modparter støttes på væsentligt samme faktiske kendsgerninger - opførelsen af ejendommen. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har anset de omhandlede tvister som én forsikringsbegivenhed.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson